

Voorzitter

aanwezig om de voorgeschreven verklaringen en beloften af te leggen.

Ik verzoek de griffier, hem binnen te leiden.

Nadat de heer Van Oven door de griffier is binnengeleid, legt hij in handen van de voorzitter de bij wet voorgeschreven verklaringen en beloften af.

De **voorzitter**: Ik wens u van harte geluk met uw terugkeer in onze Kamer en met het lidmaatschap van de Kamer. Ik verzoek u, de presentielijst te tekenen en in ons midden plaats te nemen. Ik hoop dat u er begrip voor heeft dat ik de gebruikelijke schorsing voor de felicitaties zal laten plaatsvinden tussen de mondelinge vragen en de regeling van werkzaamheden. Ik maak daar echter zelf een uitzondering op. Ik feliciteer u van harte.

Aan de orde is **het mondelinge vragenuur**, overeenkomstig artikel 136 van het Reglement van orde.

Vragen van het lid Teeven aan de minister van Justitie over **de voorgenomen bezuinigingen op de rechterlijke macht en hoe zich dat verhoudt met de prioriteiten in het Strategisch akkoord van de drie regeringspartijen, waarbij wordt betrokken het commentaar van de Nederlandse vereniging voor de rechtspraak (NVVR).**

□

De heer **Teeven** (LN): Voorzitter. De fractie van Leefbaar Nederland was aangenaam verrast dat de woorden "Nederland moet veiliger" als eerste werden opgenomen in de beleidsagenda van het strategisch akkoord van de coalitie en dat er in de eerste paragraaf van het hoofdstuk Veiligheid op pagina 8 van het strategisch wordt opgetekend: "De capaciteit van de rechtspraak en andere schakels in de justitieketen zullen moeten worden aangepast aan de stijgende behoefte". Dan denk je: dat belooft veel. Verder meldt het Strategisch akkoord dat er ook nog 100 mln beschikbaar is voor het opvangen van tegenvallers. Iedereen, ook de leden van deze Kamer, zal hebben gedacht dat dit ten goede komt aan een goed functionerende

rechtspraak. Dat is topprioriteit van dit kabinet.

In het weekend wordt Nederland dan verrast door een noodkreet van de Nederlandse Vereniging voor rechtspraak. Er zou meer dan 20 mln moeten worden bezuinigd op de rechtspraak; bestaande achterstanden bij de gerechten zouden oplopen; in 2003 zouden er minder strafzaken kunnen worden afgedaan; de kans dat plegers van strafbare feiten naar huis worden gestuurd, zou toenemen; opleidingstrajecten van rechters gaan in de ijskast, en verbeterde serviceverlening aan slachtoffers kan niet worden waargemaakt. Kortom, dan denk je: hoezo Nederland moet veiliger?

Toch is dat niet helemaal juist, want NRC Handelsblad meldde gisteren in de avondeditie dat de minister niet voor prinsjesdag wil reageren. Ik dacht al dat ik toch te vroeg was geweest met mijn vragen, maar niets is minder waar, want vandaag lees ik op pagina 4 van Teletekst dat er volgens de minister helemaal niet wordt bezuinigd op de rechtspraak, maar dat er juist extra geld voor beschikbaar komt. De groei van het budget is wat minder dan de rechters zelf hadden begroot, zegt de minister.

Dan denk je dat het allemaal nog goed komt, maar ik wil de minister toch een viertal vragen stellen. Klopt het dat door het kabinet-Kok over het jaar 2002 gedane toezeggingen – ere wie ere toekomt – aan de rechterlijke organisaties met betrekking tot huisvesting en automatisering worden teruggedraaid? Heel concreet, klopt het dat er wordt gekort op de aan de gerechten toegezegde financiële ruimte over 2002? Kan de minister bevestigen dat er sprake is van oplopende werkvoorraden bij de gerechten? Acht de minister het onder die omstandigheden verantwoord, voorop te lopen in de bezuinigingen van het nieuwe kabinet en de verbeteringen die reeds onder Paars in gang waren gezet, daardoor thans te belemmeren?

Als er nu toch wordt bezuinigd, denkt de minister dan met budgettair neutrale maatregelen een betere kwalitatieve en kwantitatieve afdoening van rechtszaken zeker te kunnen stellen? Je zou dan kunnen denken aan meer zaken buiten de rechter om afdoen door het OM, het afdoen van strafzaken met een maximumstraf van meer dan een

jaar door politierechters, en andere voorbeelden. Dat kost geen geld, maar daardoor kun je kwantitatief wel leuke dingen doen binnen de rechtspraak.

Mijn laatste vraag aan de minister is of hij ook van mening is dat de achterstanden bij de rechterlijke macht inderdaad heel snel kunnen oplopen, als het bij mooie woorden van de zijde regering blijft, met alle zeer ongewenste nevenverschijnselen van dien.

□

Minister **Donner**: Voorzitter. Ik heb eveneens dit weekend kennisgenomen van de brief van de Raad voor de rechtspraak en vooral van de wijze waarop deze in het nieuws is gebracht. Dat was de reden voor mij om gisteren niet vooruit te lopen op de begroting, maar toch te reageren, om aan te geven dat deze opwinding naar mijn indruk van de begroting, die ik gezien had, niet geheel gerechtvaardigd is. Desondanks blijft het prematuur om nu al op die begroting vooruit te lopen. Het is nog geen formeel wetsvoorstel. Ik hoop dat wij het er volgende week rond dit tijdstip over eens kunnen zijn dat de reactie geen grond heeft.

Het is natuurlijk wel duidelijk uit het Strategisch akkoord, waaruit wordt geciteerd, dat er in 2003 een apart probleem is wat de begroting betreft. Dat brengt met zich dat de stelling dat Nederland veiliger moet, niet voor iedere groepering die erbij betrokken is, een excuus kan vormen om te zeggen dat zij moet krijgen wat zij nodig acht. Dus op dat punt kan niet worden voldaan aan alle verwachtingen. Het strategisch akkoord heeft gevolgen voor het functioneren van de verschillende diensten, ook van de rechterlijke macht. Wij proberen dat zo goed mogelijk op te vangen op de begroting, zodat het volledige effect daarvan niet voelbaar wordt. Bovendien willen wij de lijn en de toezeggingen van voorgaande kabinetten voortzetten.

De heer **Teeven** (LN): Ik wil de minister mijn eerste vraag nader onder de aandacht brengen. Zijn er door de regering-Kok – het veiligheidsbeleid van Paars II werd niet alom gewaardeerd – toezeggingen gedaan aan de gerechten over het jaar 2002? Klopt het dat toezeggingen over het jaar 2002

Donner

worden ingetrokken? Dit zijn reeds bestaande toezeggingen waarvoor al verplichtingen zijn aangegaan.

Minister **Donner**: Nee, er worden geen toezeggingen ingetrokken. Wij hebben het nu over de concept-begroting die de rechterlijke macht heeft ingediend voor 2003.

De heer **Teeven** (LN): Ik heb de minister een andere vraag gesteld, dus probeer ik het nog een keer. Ik waardeer deze minister omdat hij altijd duidelijke antwoorden geeft. Het kabinet Kok II heeft toezeggingen gedaan over het jaar 2002. Klopt het dat de parketten en de gerechtshoven nu worden geconfronteerd met kortingen over dat jaar waardoor toegezegde gelden niet mogen worden uitgegeven?

Minister **Donner**: Ik had mijn antwoord voorbereid met het jaar 2003 voor ogen, dus kan ik geen exact antwoord geven. Voorzover ik weet, is dit niet het geval.

De heer **Teeven** (LN): Voorzover ik ben geïnformeerd, is dat juist wel het geval. Kunt u de Kamer daarover schriftelijk informeren?

Minister **Donner**: Het kan zijn dat dit samenhangt met de verplichtingenstop voor derden en de prijsbijstelling. De verplichtingenstop voor derden is een algemene maatregel die binnen het departement is ingevoerd en tot de prijsbijstelling is besloten door het vorige kabinet. Het kan zijn dat middelen die wel zijn toegezegd, daardoor niet vrijkomen. Het kan zijn dat u doelt op de gevolgen van die maatregelen. Nogmaals, de vorige minister van Financiën heeft het besluit genomen tot de prijsbijstelling.

De heer **Teeven** (LN): Ik probeer mijn vraag nog één keer te verduidelijken. Ik doel op in 2002 en eerder gedane toezeggingen die bijvoorbeeld geleid hebben tot de start van opleidingstrajecten voor rechters en afspraken over huisvesting in de jaren 2003 en later. Worden de door Kok II gedane toezeggingen die betrekking hebben op het functioneren van de gerechten, nu teruggedraaid?

Minister **Donner**: Nee, die worden niet teruggedraaid. Ik heb inderdaad begrepen dat er onduidelijkheid

bestaat over de opleidingen, althans wat betreft de posten die zijn ingediend. Voor het overige gaat het verschil vooral over aannamen en vooronderstellingen die niet kloppen en derhalve ook niet leiden tot meer stijging dan was toegezegd.

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): Echt relevant is er maar één vraag: zit er de komende tijd nu wel of geen groei in de misdaadbestrijding? Het is niet voor niets dat er veel geïnvesteerd is en wordt in de opsporing, maar wat heb je daaraan als er vervolgens niet heel streng vervolgd en berecht wordt? Het vorige kabinet heeft niet voor niets geïnvesteerd in de rechterlijke macht; wij hebben al die rechters broodnodig. Niet minder groei, maar investeringen moeten ervoor zorgen dat wij uit de voeten kunnen met alle zaken die extra worden aangebracht door de politie die haar werk zo goed doet.

Minister **Donner**: Dat ben ik geheel met u eens. De groei is er. Niet voor niets is in het Strategisch akkoord vastgelegd dat er 700 mln beschikbaar is voor veiligheid. Wij zijn bezig dat bedrag te verdelen, dus om de groei te garanderen in 2003. Het is juist mijn inzet de groei bij de rechterlijke macht zeker te stellen, ook voor het komende jaar. Dat is ook de reden dat ik onmiddellijk een aantal maatregelen heb genomen. Ten opzichte van de groei zoals deze was gepland, is er geen teruggang.

De heer **Van de Camp** (CDA): Voorzitter. De CDA-fractie begrijpt het verlangen van de minister om de derde dinsdag in september af te wachten. Dat is een prachtige traditie en wij zullen dit geduld betrachten. Wel vraag ik de minister of de vacaturestop die voor het kerndepartement is afgekondigd, zich ook al uitstrekt tot de rechterlijke macht. Het is bekend dat wij een groot opleidingstekort hebben, dat wij met spoed moeten invullen. Hoe verhoudt zich een mogelijke groei tot een vacaturestop?

Minister **Donner**: De vacaturestop is nu juist niet afgekondigd voor diensten als de rechterlijke macht en het gevangeniswezen. Juist naar aanleiding van de verontrusting bij de Raad voor de rechtspraak voer ik nog voor prinsjesdag overleg met de raad. Ik heb aangegeven dat het

opleidingstraject zo goed mogelijk moet doorlopen. Dat moet zeker worden gesteld. Ik herhaal dat wij het nu in eerst instantie over 2003 hebben. Vervolgens gaat het over de verdeling van de envelop in de jaren daarna. Dat is de extra groei, ook in verband met veiligheid.

De heer **Zalm** (VVD): Voorzitter. Ter bevordering van een goede geschiedschrijving geef ik een kleine nuancering van de wijze waarop de prijsbijstelling tot stand is gekomen. Het vorige kabinet heeft in de voorjaarsnota de prijsbijstelling geblokkeerd en aangegeven dat er later een besluit moest vallen of deze wel of niet zou worden uitgedeeld. Bij de kabinetsformatie is besloten de prijsbijstelling voor driekwart te schrappen.

De **voorzitter**: Heeft de minister de behoefte om deze mededeling op te vatten als een aan hem gerichte vraag?

Minister **Donner**: Nee, ik accepteer deze correctie.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Voorzitter. De fractie van GroenLinks is langzamerhand razend benieuwd wat de reële groei van het desbetreffende budget de komende jaren zal zijn. Op welk percentage komt dit uit? Je hoort allerlei definities van reële groei en waarvoor dit bedoeld is. Wat is nu concreet het percentage voor het jaar 2003 en de jaren daarna?

Minister **Donner**: Op dit punt suggereer ik dat de Kamer een week wacht. Dan beschikt de Kamer over de concrete cijfers. Anders blijft het hier een schimmigevecht.

Vragen van het lid Rosenmöller aan de minister-president, minister van Algemene Zaken en de minister van Economische Zaken over **het oplaten van proefballonetjes**.

□

De heer **Rosenmöller** (GroenLinks): Voorzitter. Het begrip "proefballon" heeft de afgelopen weken een nieuwe dimensie gekregen. Ik dacht derhalve dat ik het wel op die wijze bij u kon aanmelden en dat u dan wel zo ongeveer zou begrijpen waarover het zou gaan. Ook in